

GK 118
7/7636

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : B100TSH0280002 /1045
Konu : Yazılı Soru Önergesi Cevabı

12.01.2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 12.05.2009 tarihli ve KAN. KAR. MD. A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/7636-12811/27819 sayılı yazısı.

Ankara Milletvekili Sayın Yılmaz ATEŞ tarafından “Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığına” ilişkin verilen 7/7636 esas nolu soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
Bakan

EK: Önerge Cevabı (2 nüsha 3 sahife)

Ankara Milletvekili Yılmaz ATEŞ'in Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi vakalarına ilişkin 7/7636 Esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır:

SORULAR:

Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi hastalığı nedeniyle 2008 yılında 55 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir. Mayıs ayında görülmeye başlayana kene vakaları yaz aylarında tırmanmış ve vatandaşlarımız arasında ciddi tedirginliğe neden olmuştur.

Kene ısırması sonucu ortaya çıkan Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi hastalığı nedeniyle; Çorum'da 9, Karabük'te 7, Tokat'ta 5, Sivas ve Kastamonu'da 4 Gümüşhane'de 3 Bolu, Yozgat, Amasya, Ankara ve Samsun'da 2 Rize, Konya, Bingöl, Çanakkale, Giresun, Isparta, Bursa, Çankırı, Gaziantep, Sakarya, Ordu, Burdur ile Malatya illerimizde ise 1'er vatandaşımızın hayatını kaybetmesi, kene vakalarının yaygınlığı ve halk sağlığı açısından oluşturduğu tehlikenin boyutlarını ortaya koymaktadır.

Basınımda yer alan haberlerde; 1980 tarihinden önce Veteriner Hekim Teşkilatı'nın örgütlü olarak kenelerle mücadele ettiği, veterinerlerin köy köy dolaşarak kene mücadelesi yaptığı, bu tarihten sonra söz konusu teşkilatın ortadan kalkması nedeniyle kene sayısının hızlı bir biçimde arttığı eleştirilerine yer verilmektedir.

Konuyla ilgili olarak;

1. 2002 yılında 6 vatandaşımızın hayatını kaybetmesiyle gündeme gelen kene vakalarında her geçen yıl artış olmuş ve 2008 yılında 55 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir. Vaka ve ölüm olaylarında yaşanan bu artışın nedenleri nelerdir?
2. Yaklaşan yaz mevsimi de dikkate alınarak benzeri olayların yaşanmaması için alınan önlemler nelerdir?
3. Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığıyla etkin mücadele ve bu hastalığın sağlık personeline bulaşma riskinin azaltılmasına yönelik olarak yapılan somut çalışmalar nelerdir?
4. Vakaların yoğun olarak görüldüğü kırsal kesimde, vatandaşlarımızın konuyla ilgili olarak eğitilmesi ve bilinçlendirilmesi için yürütülen çalışmalar nelerdir?
5. Geçtiğimiz yıl halkımızın korkulu rüyası haline gelen kene olaylarının bu yılda tekrar etmemesi için yapılacak çalışmalar için ayrılan kaynak miktarı nedir?

CEVAPLAR:

KKKA 2002 yılında fark edilen ve 2003 yılında tanısı konulan bir hastalıktır. 1980 tarihinden önce Veteriner Hekim Teşkilatı'nın köy köy dolaşarak kene mücadelesi yaptığı ve teşkilatın ortadan kalkması nedeniyle kene sayısının hızlı bir biçimde arttığı yönündeki ifade konuyla ve bilimsel verilerle bağdaşmamaktadır. Kene kontrolü için Tarım Bakanlığının çalışmaları yanında sağlık personelimiz de hastalığın yoğun olarak görüldüğü yerlerde hane ziyareti şeklinde yüz yüze görüşmelerle halkın bilgilendirilmesi çalışmalarını yürütmektedir.

Cevap 1- İklim değişikliği gibi çeşitli faktörlerle ekolojik dengelerde meydana gelen değişiklikler sonucunda vektör popülasyonunun artması sonucu tezahür eden Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığı 2002 yılından itibaren görülmeye başlamış ve bu hastalık hakkında Bakanlığımızca şeffaflık politikası izlenmiş olup, duruma ilişkin bilgiler kamuoyuyla sürekli olarak paylaşılmıştır.

KKKA özellikle Kelkit vadisi olarak adlandırılan coğrafik alanda bulunan illerde yoğun olarak görülmekle birlikte sporadik vakalar şeklinde diğer illerimizde de ortaya çıkabilmektedir.

KKKA Vakalarının Yıllara Göre Dağılımı (Türkiye, 2002-2009)

Yıllar	Vaka Sayısı	Ölüm
2002-2003	150	6
2004	249	13
2005	266	13
2006	438	27
2007	717	33
2008	1315	63
2009	1318	63

Cevap 2- Bilindiği gibi hem zoonotik hastalıklardan korunmada hem de bu hastalıkların kontrolünde toplumsal katılım büyük önem taşımaktadır. Toplumsal katılımı sağlamanın en etkili yolu da bilgili ve bilinçli bir toplum oluşturulmasıdır. Bu sebeple, son yıllarda önemli bir halk sağlığı problemi olarak bazı illerde, özellikle kırsal kesimlerinde yaşayan vatandaşlarda görülen Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığında spesifik tedavinin olmaması ve tedavinin esasını destek tedavisi oluşturduğundan korunma önlemlerinin sağlanması mücadelede ilk basamağı oluşturmaktadır. Hastalıkta kişisel korunma önlemlerinin alınması büyük rol oynadığından, hastalık ve korunma önlemlerine ilişkin toplum eğitim çalışmaları yürütülmüş ve halen bu çalışmalara ilgili kurumların desteğiyle devam edilmektedir. Sağlık çalışanlarına yönelik hizmet içi eğitim çalışmaları da hastalığın belirlenmesinden itibaren gerek merkezi gerekse yerel düzeyde yürütülmektedir. Toplum eğitimlerinde kullanılmak üzere afiş, broşür ve TV filmi gibi materyallerde hazırlanarak dağıtımları sağlanmıştır. Vaka takipleri yapılmakta ve hastalara gerekli olan en güncel tedaviler verilmektedir. Hastalıkla ilgili çeşitli bilimsel çalışmalar yürütülmüş ve bir kısmının yürütülmesine de devam edilmektedir.

Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığı ile ilgili olarak hastalığın belirlenmesini müteakiben Bilimsel Kurul önerileri doğrultusunda vaka tanımları, hastalığa ilişkin bilgi notu, vaka bildirim çizelgesi, vaka yönetimi ve vakalara yaklaşım önerileri hazırlanmıştır. Daha sonra bu bilgiler bir kitapçık haline getirilerek konunun muhataplarına dağıtımları sağlanmıştır. Bunun yanı sıra, konularında uzman olan Veteriner ve Tıp Fakültelerinin Öğretim Üyeleri ile ilgili kurum temsilcilerinin katıldığı Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi Bilimsel Kurulu oluşturulmuş ve yılın değişik zamanlarında Kurul toplanarak hastalıkla ilgili değerlendirmelerde bulunmakta, yapılacak çalışmalara ilişkin planlamalar yapılmaktadır. Bu anlamda yürütülen çalışmalar söz konusu Bilimsel Kurulun önerileri doğrultusunda sürdürülmektedir.

Bakanlığımızca, insanlara bulaşan KKKA hastalığı ile mücadelede sağlık çalışanlarına yönelik eğitim aktiviteleri, hastalık ve korunma önlemleri konusunda toplum eğitim çalışmaları sürdürülmekte, vakaların takipleri yapılmakta ve tedavileri sağlanmaktadır.

Cevap 3- Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığıyla etkin mücadele ve bu hastalığın sağlık personeline bulaşma riskinin azaltılmasına yönelik olarak merkezi ve yerel düzeyde hizmet içi eğitim toplantıları düzenlenmektedir. Bu eğitim toplantıları hastalığın ülkemizde belirlenmesini müteakip periyodik olarak konunun muhataplarının katılımıyla düzenlenmektedir. Nisan 2008'de, 81 ilin İl Sağlık Müdürleri/ Müdür Yardımcıları, Bulaşıcı Hastalıklar Şube Müdürleri ve Enfeksiyon Hastalıkları Uzmanlarının katılımıyla Kırım Kongo Kanamalı Ateşi değerlendirme toplantısı yapılmıştır. Mart 2009'da İl Sağlık Müdürlüklerine yönelik toplantı tekrar edilmiştir. Bu toplantılarda hastalık bütün yönleriyle ele alınmakta ve katılımcılara hastalıkla ilgili tanı ve tedavi yöntemleri konusunda bilgilendirme yapılmıştır. Ayrıca sağlık personelinin hastalıktan korunma yöntemlerine de azami dikkat gösterilmesi konusunda gerekli uyarılar yapılmıştır.

Ayrıca eğitimlerde kullanılan materyaller bir CD halinde hazırlanarak illerdeki eğitimlerde kullanılmak üzere çoğaltılarak dağıtımları sağlanmaktadır. Buna ilaveten sağlık çalışanlarına yönelik hastalıkla ilgili bilgilerin bir arada toparlandığı kitapçık hazırlanmış ve dağıtımları sağlanmıştır.

Cevap 4- Vakaların yoğun olarak görüldüğü kırsal kesimde de, vatandaşlarımızın konuyla ilgili olarak eğitilmesi ve bilinçlendirilmesi için yürütülen çalışmalar kişisel korunma önlemlerinin alınması ve bu hastalıktan korunma yollarına ilişkin bilgilendirilme ve bilinç düzeylerinin artırılması amacıyla geçtiğimiz yıllarda yapılan halk eğitim çalışmalarına bu yıl da devam edilmektedir.

Hastalığın bulaşma yolları, belirtileri, kuluçka süresi ve korunma yolları ile ilgili el broşürü ve afişler gibi eğitim materyalleri hazırlanarak dağıtımları sağlanmıştır. 2009 yılında 650.000 adet el broşürü ve 300.000 adet afiş bastırılarak özellikle hastalığın yoğun görüldüğü iller başta olmak üzere 81 ilimize dağıtılmıştır.

Ülke genelinde toplumun bilinçlendirilmesi amacıyla, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı başta olmak üzere ilgili kamu kurum ve kuruluşları ve sivil toplum örgütleriyle iş birliği içerisinde eğitim çalışmaları sürdürülmektedir. Ayrıca, hastalıkla ilgili kısa TV filmi hazırlanmış ve basın yayın kuruluşlarına gönderilmiş olup konuya ilişkin yeni TV filmlerinin hazırlıkları da devam etmektedir.

Bunların yanı sıra hastalığın yoğun olarak görüldüğü yerlerde de hane ziyareti şeklinde yüz yüze görüşmelerle halkın bilgilendirilmesi çalışmaları sağlık personelimizce yapılmaktadır.

Hastalıkla ilgili bilgilere internet kullanan vatandaşlarımızın kolay ulaşabilmesi için www.kirim-kongo@saglik.gov.tr uzantılı bir web sitesi hazırlanmış ve site yayımına devam etmektedir. Bu sitede halka ve sağlık çalışanlarına yönelik hastalık hakkında bilgiler, broşür, afiş örnekleri, keneler ve vücuda tutunmuş kenelerin çıkartılma yöntemlerine ilişkin film, hastalığın tedavisi ve korunma yöntemleri ile yapılan ve yapılması gerekenlerle ilgili bilgi dokümanları yer almaktadır.

Hastalık şüphesiyle sağlık kuruluşlarına başvuranlara gerekli takip ve tedavi hizmetleri sunulmakta ve konuyla ilgili kurum ve kuruluşlarla gerekli iş birliği yapılmaktadır. Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca hastalığın görüldüğü bölgelerde evcil hayvanlarda keneye karşı ilaçlama çalışmaları sürdürülmektedir. Ayrıca, yaban hayatında virüsün sirkülasyonu konusundaki bilimsel çalışmalar devam etmektedir.

Cevap- 5-Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığına karşı yapılan mücadele çalışmalarında gerekli tüm harcamalar Bakanlığımız Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü bütçesinden yapılmaktadır. Ayrıca il bazında yapılan çalışmalarda ise Valilik ve Özel İdare kaynaklarından da gereken destek sağlanmaktadır. Bütçe uygulamaları gereği Kırım Kongo Kanamalı Ateşi Hastalığına ilişkin ayrı bir ödenek ayrılması söz konusu değildir.

KKKA hastalığı ile mücadele çalışmalarımıza tüm gücümüzle devam ediyoruz. Bu konuda tüm Milletvekillerimize görev düşmektedir. Vatandaşlarımızın bilinçlendirilmesi konusunda milletvekillerimiz kritik bir rol taşımaktadırlar. Bakanlığımız diğer pek çok enfeksiyon hastalığı ile mücadelede gösterdiği başarıyı bu konuda da gösterecektir.

İlginize teşekkür ediyorum.